

۱ در بیت زیر، کدام واژه‌ها آرایه‌ی «تضاد» را خلق کرده‌اند؟
«بر اوج چو پرواز کنم، از نظر تیز / می‌بینم اگر دژهای اندر تک دریاست»

۲ با توجه به عبارت زیر، استدلال پسر قاضی بُست برای نپذیرفتن هدایا چه بود؟ (ذکر دو مورد کافی است)
«گفت: من نیز فرزند این پدرم که این سخن گفت و علم از وی آموختم، من هم از آن حساب و توقّف و پُرسش قیامت بترسم که وی می‌ترسد و آن‌چه دارم از اندک مایه حُطام دنیا حلال است و کفایت است.»

۳ در بیت زیر، کدام واژه ایهام دارد؟ معنای مختلف آن‌را بنویسید.
نادره کبکی به جمال تمام / شاهد آن روضه فیروزه‌فام

۴ در عبارت زیر منظور از «شما دو تن» چه کسانی هستند؟
بونصر گفت: «لَيْلِي دَرْكُمَا بَرْزُگَا كِه شَمَا دُو تَنِيْد.» و بگریست و ایشان را بازگردانید.

۵ معنی عبارت زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.
امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد.

۶ معنی «جامه بگردانید» را بنویسید.

۷ عبارت زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.
امیر مسعود شبگیر برنشست.

با توجه به عبارت زیر از درس قاضی بُست، به ۳ پرسش بعدی پاسخ دهید.
امیر را یافتم آن‌جا بر زبَر تخت نشسته، گفت: بونصر را بگوی که امروز دُرُستم و در این دو سه روز، بار داده آید که علّت و تب تمامی زایل شد.

۸ «یافتم» به چه معنایی است؟

۹ علّت به چه معنایی است؟

۱۰ «بار داده آید» به چه معنایی است؟

۱۱ کدام‌یک از ویژگی‌های نثر بیهقی در عبارت زیر مشهود است؟
«رقعتی نبشت به امیر و مرا داد. ببردم و راه یافتم و امیر بخواند و گفت «نیک آمد.»»

۱۲

بیت یا عبارت زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.
کرد فراموش ره و رفتار خویش ماند غرامت زده از کار خویش

۱۳

عبارت زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.
امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید.

۱۴

عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.
رفت به شاگردی رفتار او

۱۵

معنی لغت مشخص شده را بنویسید.
مثال داد تا هزار هزار درم به درویشان دهند.

در عبارت «این مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط قلم در نهاد، تا نزدیک نماز پیشین، از این مهمات فارغ شده بود.» به ۲ سؤال بعدی پاسخ دهید.

۱۶

عبارت «به نشاط قلم در نهاد» یعنی چه؟

۱۷

معادل امروزی «نماز پیشین» چیست؟

۱۸

بیت «عاقبت از خامی خود سوخته / رهروی کبک نیاموخته» با کدام مقوله‌ی فرهنگی عصر ما ارتباط دارد؟

۱۹

بیت زیر را به نثر روان برگردانید.
دید یکی عرصه به دامان کوه
عرضه ده مخزن پنهان کوه

۲۰

منظور از بیت «بر قدم او قدمی می‌کشید
وز قلم او رقمی می‌کشید» چیست؟

۲۱

عبارت زیر را به فارسی روان برگردانید.
.... خيلتاشان و سواران را گسيل کرده، پس، رقعتی نبشت به امير و هر چه کرده بود باز نمود و مرا داد.

۲۲

موضوع اصلی کتاب «تاریخ بیهقی» چیست؟

با توجه به متن زیر، به ۳ پرسش بعدی پاسخ دهید:
«بونصر را بگوی که: زرهاست که پدر ما از غزو هندوستان آورده است و بُت‌های زرین شکسته و بگداخته و پاره کرده و حلال‌تر مال‌هاست.»

۲۳

زرها از چه راهی به‌دست آمده بود؟

۲۴

منظور از غزو هندوستان چیست؟

چرا سلطان مسعود از این زرها برای صدقه استفاده می‌کرد؟

۲۵

در بیت زیر «پای باز کشیدن» کنایه از چیست؟
باز کشید از روش خویش پای
در پی او کرد به تقلید جای

۲۶

معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.
هم حرکاتش متناسب به هم
هم خطواتش متقارب به هم

۲۷

در عبارت «من این را نپذیرم و در عهده‌ی این نشوم.» جمله‌ی «در عهده‌ی این نشوم» چه مفهومی دارد؟

۲۸

بیت‌یا عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.
بونصر را بگوی امروز دُرستم و در این دو سه روز، بار داده آید که علت و تب تمامی زایل شد.

۲۹

پیام داستان زاغ و کبک با کدام مقوله‌های فرهنگی عصر ما ارتباط دارد؟

۳۰

به نظر شما دلیل اصلی خودداری قاضی بُست از پذیرفتن هدایا چه بود؟

۳۱

در جمله‌ی مجهول زیر، زمان فعل را تعیین کنید. آن‌گاه با حفظ زمان، فعل مجهول را به معلوم تبدیل کنید و گروه اسمی داخل کمانک را نهاد جمله‌ی جدید قرار دهید.
بسیاری از استعدادها کشته شده است. (اعتیاد)

۳۲

در جمله‌ی مجهول زیر، زمان فعل را تعیین کنید. آن‌گاه با حفظ زمان، فعل مجهول را به معلوم تبدیل کنید و گروه اسمی داخل کمانک را نهاد جمله‌ی جدید قرار دهید.
در سایه‌ی تلاش و از خود گذشتگی و عشق به هم‌نوع، پرچم علم و فضایل اخلاقی در سراسر دنیا افراشته خواهد شد. (جوانان ایران)

۳۳

به جای «فردا» قیدها و گروه‌های اسمی زیر را در جمله‌ی نمونه بگذارید و مطابق با آن‌ها فعل را تغییر دهید.
جمله‌ی نمونه: فردا نامه نوشته خواهد شد.

۳۴

پارسال	پیش از آمدن شما	فردا صبح
هفته‌ی آینده	قبلاً	تا چند دقیقه‌ی دیگر
بعداً	دیروز	

- ۱ اوج و تک (۰/۲۵) ص ۱۱۳
- ۲ قانع بودن (۰/۲۵) ترس از پرسش و توقف قیامت (۰/۲۵) ص ۵۴
- ۳ شاهد (۰/۲۵)
۱- زیباروی (۰/۲۵) ۲- ناظر (۰/۲۵) - ص ۱۲۰
- ۴ قاضی بُست و پرسش (بوالحسن بولانی و بوبکر) (۰/۵) - ص ۵۵
- ۵ امیر از مرگ نجات یافته (۰/۲۵) به خیمه آمد. (۰/۲۵)
- ۶ لباسش را عوض کرد. (۰.۲۵)
- ۷ امیر (مسعود) صبح زود (۰.۲۵) سوار (بر اسب) شد. (۰.۲۵)
- ۸ دیدم
- ۹ مریضی
- ۱۰ اجازه‌ی ملاقات داده شود.
- ۱۱ کوتاهی جملات - کثوت و تنوع افعال
- ۱۲ راه و روش خود را فراموش کرد (۰/۲۵) از کارش (تقلید کورکورانه) زیان دید. (۰/۲۵)
- ۱۳ امیر از مرگ نجات یافته (۰/۲۵) به خیمه آمد (۰/۲۵) و لباس‌هایش را (۰/۲۵) عوض کرد. (۰/۲۵)
- ۱۴ شروع به تقلید از راه و روش او کرد.
- ۱۵ فرمان، دستور (۰/۲۵)
- ۱۶ با شادی و رغبت به نوشتن پرداخت (۰/۲۵)
- ۱۷ نماز ظهر (۰/۲۵)
- ۱۸ تقلید کورکورانه (۰/۵)
- ۱۹ دامن پر از گل و سبزه‌ی کوه نشان از گنج نهفته در دل کوه داشت.
- ۲۰ تقلید محض از او می‌کرد. (۰/۵)

۲۱ گروه نوکران و چاکران و سواران را فرستاد (۰/۲۵) بعد از آن نامه‌ی کوتاهی به پادشاه نوشت (۰/۲۵) و تمام کارهایی را که انجام داده بود، گزارش کرد و به من داد. (۰/۲۵)

۲۲ تاریخ سلطنت مسعود غزنوی

۲۳ جنگ و جهاد با هندوستان

۲۴ جهاد با کافران هند

۲۵ آن را حلال‌ترین مال‌ها می‌دانست.

۲۶ منصرف شدن

۲۷ گام‌ها- قدم‌ها

۲۸ مسئولیت این را به عهده نمی‌گیرم.

۲۹ به بونصر بگو امروز حالم خوب است و در این دو/سه روز اجازه‌ی ملاقات داده خواهد شد. زیرا که بیماری و تب به طور کامل برطرف شد.

۳۰ غرب‌زدگی

۳۱ در حلال بودن آن‌ها تردید داشت.

۳۲ اعتیاد، بسیاری از استعدادها را کشته است. زمان: ماضی نقلی

۳۳ جوانان ایران در سایه‌ی تلاش و از خودگذشتگی و عشق به هم‌نوع، پرچم علم و فضایل اخلاقی را در سراسر دنیا برخواهند افراشت/ بر افراشته خواهند کرد.
زمان: آینده

۳۴ ۱- یک ساعت بعد: یک ساعت بعد نامه نوشته خواهد شد/ نوشته می‌شود.

۲- همین حالا: همین حالا نامه نوشته می‌شود/ نوشته خواهد شد/ دارد نوشته می‌شود.

۳- تا چهار پنج روز دیگر: تا چهار پنج روز دیگر نامه نوشته خواهد شد/ نوشته می‌شود.

۴- پارسال: پارسال نامه نوشته شد/ نوشته شده است.

۵- پیش از آمدن شما: پیش از آمدن شما نامه نوشته شده بود / نوشته شد / نوشته خواهد شد.

۶- فردا صبح: فردا صبح نامه نوشته خواهد شد/ نوشته می‌شود.

۷- هفته‌ی آینده: هفته‌ی آینده نامه نوشته خواهد شد/ نوشته می‌شود.

۸- قبلاً: قبلاً نامه نوشته شده بود/ نوشته شده است.

۹- تا چند دقیقه‌ی دیگر: تا چند دقیقه‌ی دیگر نامه نوشته خواهد شد/ نامه نوشته می‌شود.

۱۰- بعداً: بعداً نامه نوشته خواهد شد/ نوشته می‌شود.

۱۱- دیروز: دیروز نامه نوشته شد / نوشته شده است.

